

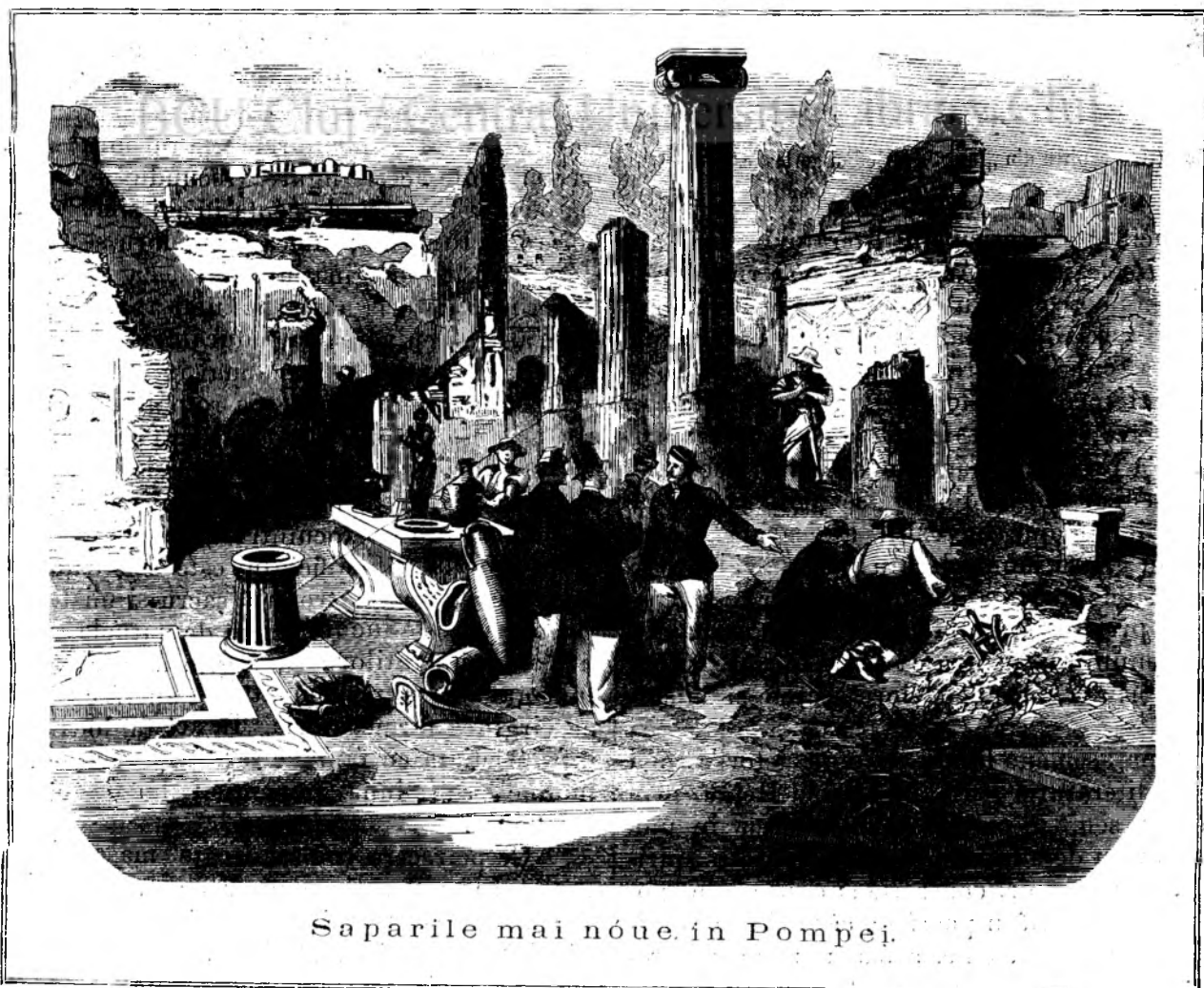
Pesta 3|5 optomvre.

Va esi in fia-care dominica. | Redact. : strad'a palariei nr. 7.

Nr. 40.

Anulu VII, - 1871.

Pretulu pe anu 10 fl., pentru Roman'a 2 galbeni.

Saparile mai noue. in Pompei.

Ochii ei.

Fruindia verde susu in pomu,
M'am facutu unu astronomu,
Si scrutezu mereu la stele:
Ochii mandrului mele.

Si cu doru eu totu privescu
Firmamentulu meu cerescu;
Inc' aceste dóue stele
Mi-oru rapí mintile mele!

Un'a-mi ride cu dulcétia,
Ér cea-lalta me resfatia;
Un'a par' câ-mi díce: „da“,
Ér cealalta-mi spune: „ba!“

Fruindia verde susu in nuclu,
Sefu câ multu eu n'o sê ducu,
Câ de le voiú totu priví,
De lumina voiú orbi... .

Iosifu Vulcanu.

Heine si romanticii germani.

(Unu capitlu din „Istori'a melodíei germane.“)

I.

Pucinu s'a scrisu in literatur'a romana despre *Heine*, acestu Aristofane modernu, precum lu-numesce unulu dintre cei mai ingeniosi scrietori germani, Stahr; nu va fi dara fara interesu a cunósce caracterulu si spiritulu poesíei lui Heine. Geniele mari au proprietatea, câ ni desvelescu totu-de-una trasure nóue, cari la prim'a privire remanu de comunu neobservate. Talentele mediócre se potu asemená unui reliefu (opu convexu), ale caruia lineaminte ni aparú numai decátu in tóta evidenti'a; dar spiritele mari sunt capu-de-opere, cari trebuescu privite si studiate mai lungu si mai cu de-a-menuntulu, pentru ca sê ne incante si rapésca prin frumsetiele lorú secrete si misterióse.

Una asemene figura este in istori'a mai nóua a literaturéi germane Enricu Heine prin spiritulu seu, in carele se intrunescu in unu modu atátu de admirabilu miscamintele spirituale, de multe ori contrarie si opuse, ale epocei moderne. Atátu poesíele, câtu si alte opere in prosa ale lui Heine, aréta unu mare progresu, inse acestu progresu este invelitu in nuorulu de pulbere alu epocei sale. Geniulu lui

Heine este una mestecatura a pateticului si a burlescului; elu are ce-va din spiritulu lui Voltaire; umorulu seu satiricu, muscatoriu si frivolu a fostu unu fulgeru, care a curatítu aerulu coruptu, si a datu viétia nóua poesíei germane morbóse. Distinsulu scrietoriu francesu *Schuré*, ale caruia studie despre istori'a melodíei germane forméza unu opu esteticu dintre cele mai interesante, inca ni presinta astfeliu pe *Heine*, consacrandu acestui poetu una mare parte a opului seu, scrisu cu multu spiritulu si multa abilitate.

Poesí'a romantica germana — serie *Schuré* — si-a celebratu triumfulu seu in 1825. Regii si imperatii i surideau cu placere, fia-care cavaleru se distingea cu colorile sale proprie pe aren'a literaturéi si a criticeí. ea erá atunci incungiurata de intréga cét'a admiratoriloru sei, chiar si diplomatii o primira in gratí'a lorú, câ-ci poesí'a romantica facea, ca popórele sê uite ide'a libertátii. Atuncia aparú unu poetu cu una imaginatiune viua si cu unu spiritulu mare, anunciandu-se ca cavaleru zelosu alu poesíei romantice. Acestu-a fu junele Enricu Heine. Câte figure ridietórie si incantatórie ni se presenta la mentiunarea acestui nume. Câte dîne melancolice ne privescu cu ochii lorú mari si vineti, si câte spirite rele ne turbura si ne irrita! Tóte aceste figure, trecundu pe dinaintea ochiloru nostri, descépta in noi simtieminte doreróse si tragice; lumea fabuleloru se infatísiéza inaintea imaginatiunii farmecate; din padurea incantatória a acesteí lumi apare una figura alba si cu vócea sa seducatória ne invita ca sê intrámu din ce in ce mai in laintru.

Enricu Heine si poesí'a romantica este natiunea cea mai miraculósa. Poesí'a romantica, acésta dina incantatória, are asediamentulu seu in castelulu vechiu alu evului mediu. Ací si-a construitu ea locuinti'a sa pompósa: Culpol'a superba a edificiului este sustienuta de colonne svelte, si tronulu sacru si misteriosu alu poesíei este incungiuratu de statuele gigantice ale imperatoriloru si regiloru vechi, cari sunt gat'a in totu momentulu a aperá cu sabi'a pe virginea farmecatória. In acésta localitate, infrumsetiata cu fantáne saritórie, cu faclé si lumine, se aduna romanticii la festivitatea splendida.

Ce petrecere voiósa si câte masce impatritiate! Cavaleri germani, francesi, mauri si sarraceni, in imbracaminte lussuóse, virgine blondine si gentile, in vestminte azure si preserate cu stele, regine cu facie melancolice si cu mantele de porfiru, pe cari lucescu sori de auru, se

infătiseza la festivitate; in fine vinu trubadurii cu p̄erulu lungu si undulantu, cantandu aventurile temerarie si dorulu dulce si nestemperatu alu amorului; cavalerii rapiti aplaudéza; femeile, alu caroru-a pieptu suspina de doru, arunca de pe tronulu poesiei romantice cunune odorifere si triumfale trubaduriloru. Saltulu inca se incepe. Melodí'a armonioasa aduna parecchiele cari, din ce in ce mai pasionate, saru si se intoreu pana ce ametiescu. Unu cavaleru misteriosu intra acuma in sala si, imbracatu in vestmentu de porfiru, pasiesce inainte cu temeritate; pe mantéu'a sa brodata cu auru stralucescu semne de scrisóre arabica si indiana, si de pe pelarí'a sa depinde una péna mare de corbu; elu nu póta masca si faci'a lui este frumósa si seducatória; ochii lui cei mari sunt plini de focu, dar linisciti; in partea dinainte a pelaríei sale i sunt brodate cu argintu insemnele: adeca dóue capete de sphynx, dintre cari unulu pare a plange, ér celalaltu a ride cu vóce inalta.

Fia-carele parascesce saltulu, ca sê póta vedé pe noulu cavaleru; ér acestu-a, fara de a-i pasá de cine-va, ié in mana ghitar'a sa si canta romantiele castiliane cu una vóce atátu de superba si cu una espressiune atátu de rara, incátu nimene nu póte resiste farmecului seducatoriu. Saltulu ametítoriu si estravagantu se incepe de nou pana ce, ustenindu-se toti, se face linisce. „E bine!“ — esclamá regele festivitáti, frumosulu si necunoscutulu cavaleru, care intrá mai in urma — „este médiánópte; depuneti-ve mascele; atát'a a fostu destulu din comediá! Voiescu a scí, cine sunteti?“ „Numele meu este Enricu Heine; sum judanu séu protestante, precum voiti; nu me temu nici de Ddieu, nici de diavolulu; eu adoru amorulu si libertatea, si urescu ipocrisí'a si lingusírea. Vi-am spusu, cine sum; faceti si voi asemene!“

Toti se indignéza si nu voiescu a impliní cererea cavalerului, care esclamá apoi cu ironía: „Asié dara ve temeti, masce frumóse? Eu sciu bine, cine sunteti!“ Cavalerulu nostru pasiesce apoi inaintea unui templariu, plinu de demnitate, si, demascandu-lu, i díce: „Tu esti jesuitu si lucrí aici in ascunsu in interesulu societáti tale!“ Se intórce apoi catra altii si i agraiestesce unulu dupa altulu: „Si Dómni'a-ta, miculu si frumosulu meu conte, care vorbesci numai de espeditiunile cruciate, esti camera-riulu Majestáti sale regele Prussiei, si ai face mai bine déca ai intrá in gard'a regelui, unde ti-ai prepará unu viitoriu, decátu a te inganfá

aici in castelulu poesiei, unde nu ai ce sê cerci. Si tu, frumosule trubadure, care suspini aici dupa amant'a ta, esti numai unu servitoriu. Toti sunteti angeri falsi, cavaleri falsi, trubaduri falsi. Ve voiu deslarvá pe toti. Sub masc'a vóstra neteda voiu aretá faci'a incretíta a pedantiloru si ciarlataniloru, si, sub vestmintele de metasa, sdrentiele róse ale usurariloru si birocratiloru. Déca n'ati fi atátu de ridiculi, ati meritá toti, ca sê ve batu si sê ve alungu cu sbiciulu. Éra ce se atinge de Dómni'a vóstra, inalteloru mele dame, nu voiu esaminá diplómele nobilitarie ale Dómniei vóstre. Ce ar fi óre din comedí'a si tragedí'a vietiei, déca Dómni'a vóstra nu ati avé dreptulu d'a ve jocá cu noi ca-si cu papusiele si d'a ni implé animele cu torminte divine si cu torture dulci? Nu-mi pasa, sê fiti contese, baletiste, tígance séu curtisane, eu ve iubescu si ve glorificu pe tóte; triumfele mele sunt destinate Dómniei vóstre; deci sê traiésca saltulu si petrecerea voiósa!“

Unu risetu, unu sgomotu selbaticu si unu caote de voci murmuratórie urméza cuvinteloru cavalerului. Vócea lui chiara si sonóra petrunde pana la medua, si ironí'a lui amara este atátu de muscatória, incátu toti se infióra, si edificiulu vechiu incepe a se clatiná. Din caus'a espressiuniloru sale vatematórie, cáti-va insi lu-provóca la duelu, inse elu li dá nisce lovituri atátu de tari, incátu nici unulu nu mai cutéza a continuá lupt'a. „Me innecu in acésta sala“, — eschiama invingatoriulu, — „am trebuintia d'a respirá aerulu din padure!“ Apoi deschidiendu usí'a, ventulu de afara se indésa in sala; candelule se stingu, si, la lumin'a palida a facléi, cavalerii si damele paru a fi nisce spirite din alta lume. In deretrulu usiei sdrobite, una regiune farmecatória, cu paduri, cu munti si cu mâri liniscite, innóta in lumin'a lunei. Trubadurulu miraculosu ié apoi in mana lir'a vechia, din carea scóte nisce melodíe atátu de seducatória, incátu padurile din departare sunt cuprinse de una voluptate nespusa; la aceste sunete dulci se descépta spiritele si divinitátile paduriloru si apelor si, punendu-se in cercu, incepu a saltá si a cantá melodíeloru rapitórie; dînele timide, incununate cu flori de campu, esu din palatiele loru verdi si salta si ele la lumin'a lunei; dînele mâriloru, parasindu castelele loru aquatice, inca se aréta pe suprafaci'a apei, si incepu asísderea saltulu loru petulantu. De-si dînele mai curagióse voiescu a se apropiá de trubadurulu farmecatoriu si a-i furá una sarutare, nu potu decátu a-i atinge lir'a incantatória.

In mediu-loculu saltului estravagantu alu dñneloru aquatice innóta, ca una visiune misterioasa, amant'a poetului cu capulu plecatu, cu mânele incrucisiate si cu unu surisu rece pe budie. Óre delicatétia séu ironía este acést'a? Prestidigitatoriulu (farmecatoriulu) capriciosu intrerumpe numai decátu melodí'a sa incantatória si incepe altele atátu de comice, încátu nimene nu si-póte innecá risulu. Fia-carea din aceste melodíe are efectulu particulariu, câ atrage in festivitaea escentrica, produsa de trubaduru, câte pe unu ipocritu contimpuramu, care incepe a sarí si a-si descoperí intimele sale cugete. „Ce rideti de aceste figure amagitórie?“ — întrebà poetulu, — „aceste figure sunteti voi, si numele vostru este: stupiditate, lingu-sîre si servilismu; prin ipocrisí'a, prin manierele si vorbele vóstre servile ati inveninatu tóta filosoff'a si tóta viéti'a vóstra; de altmîntre tóte sunt numai visu, chimera si ilusiune; poesí'a este chiaru atátu de estravaganta, pe cátu de insipida este realitatea; istori'a este numai una comedía representata intru desfetarea lui Domnedieu; in fondu, nici voi nu credeti mai multu decátu mihe in bunulu Domnedieu, care sparia numai pe copí si pe babe; numai câ sunteti lasi d'a marturisí acést'a; nu aveti simtiementulu demnitátii vóstre, ci autoritatea ce vi-o castigati inaintea lumii se baséza numai pe orduri, cruci; stele si alte semne vane; eu sum numai unu nebunu; nu credu in nimic'a; eu me despretiuescu pe mine insu-mi, dar vorbescu adeverulu; mi-sangera anim'a, dar ticolosí'a si nebuníele vóstre me constringu sê ridu de voi.“

Ironí'a si sarcasmulu muscatoriu, cu cari poetulu sbiciuesce ipocrisí'a si servilismulu, sunt nesuportabile. „Mórte miserabilului!“ — esclamá cét'a romantica, aristocratica si eclesiastica. Dar poetulu apuca in mâna una fací'a ardietória si incepe a intoná din tóte poterile „Marseillais'a.“ „Cum ve cutremurati de melodí'a mea!“ — dîce, — „si ati voi sê me esterminati prin esiafodu; asceptati, sê vi ajutu!“ Apoi provóca si suscita spiritulu ghilotinei, care, plinu de sange si acoperitu de unu nuoru rosíu, se radica in susu; in giurulu lui se vedu figure decapitate, cari se inchina cu umilintia un'a inaintea altei-a. Este Mari'a Antoinette si curtea sa. „Corpuri fara capu, sunt simbolulu societátii vóstre!“ esclamá rídiendu, bufonulu infioratoriu. De departe se audu acú „Marseillais'a“, „Canagnole“ si „Cair'a“; melodí'a se apropia din ce in ce ca-si una tempestate, pana candu, in 1848, tocsinulu suna neintreruptu.

„Diu'a gloriei a sositu!“ — dîce poetulu, si arunca fací'a sa pe edificiulu gat'a sê cada in ruine. Edificiulu se incinge in focu numai decátu; multîmea fuge in tóte laturile; in câte-va minute, foculu se latiesce in sal'a pompósa, si edificiulu cade in ruine. Poetulu, desceptatu din ametiél'a triumfului seu, se afla éra-si singuru in edificiulu vechiu si intunecosu, si, ca-si in fabula, dupa-ce a disparutu castelulu de auru dimpreuna cu dînele incantatórie, nu aude decátu strigatele buheloru si cucuvaíeloru. In acésta situatiune, poetulu esclama cu dorere: „Si totu-si am iubitú si am crediutu in idealu!“ Nici-una-data n'a vorbitu dóra mai seriosu; inse fiindu-câ a risu pré multu, nimene nu mai credea cuvinteloru sale.

Ionu Porutiu.

Gramatic'a.

— Comedía francesa in unu actu. —

De Eugeniu Labiche si Alfonsu Jolly.

Persónele:

Franciscu Caboussat, odinióra neguñiatoriu.

Poitrimas, presiedintele academiei de Estampes.

Machut, veterinariu.

Ioanu, servitoriulu lui Caboussat.

Blanca, fiic'a lui Caboussat.

Scen'a se petrece in Arpajon, la Caboussat.

(Unu salonu la tíera, cu trei fereste deschise spre gradina. Usie laterale in partea dinainte. In stang'a langa usia unu almariu. In drépt'a, la inceputulu scenei o mésa. In fondu o alta mésa, pe care se afla nesce tasse.)

SCEN'A I.

Ioanu, apoi *Machut*, apoi *Blanca*. (La redicarea cortinei Ioanu pune in ordine nesce vase de mésa inaintea unui almariu, care se afla in stang'a, in pártea prima a scenei.)

Ioanu.

Ce lucru uritu mai e si acest'a, a totu arangiá vasele puse in disordine! (Scapa o salathiera (blidu pentru salata,) care se sparge.)

Machut, intrandu

Paf!

Ioanu.

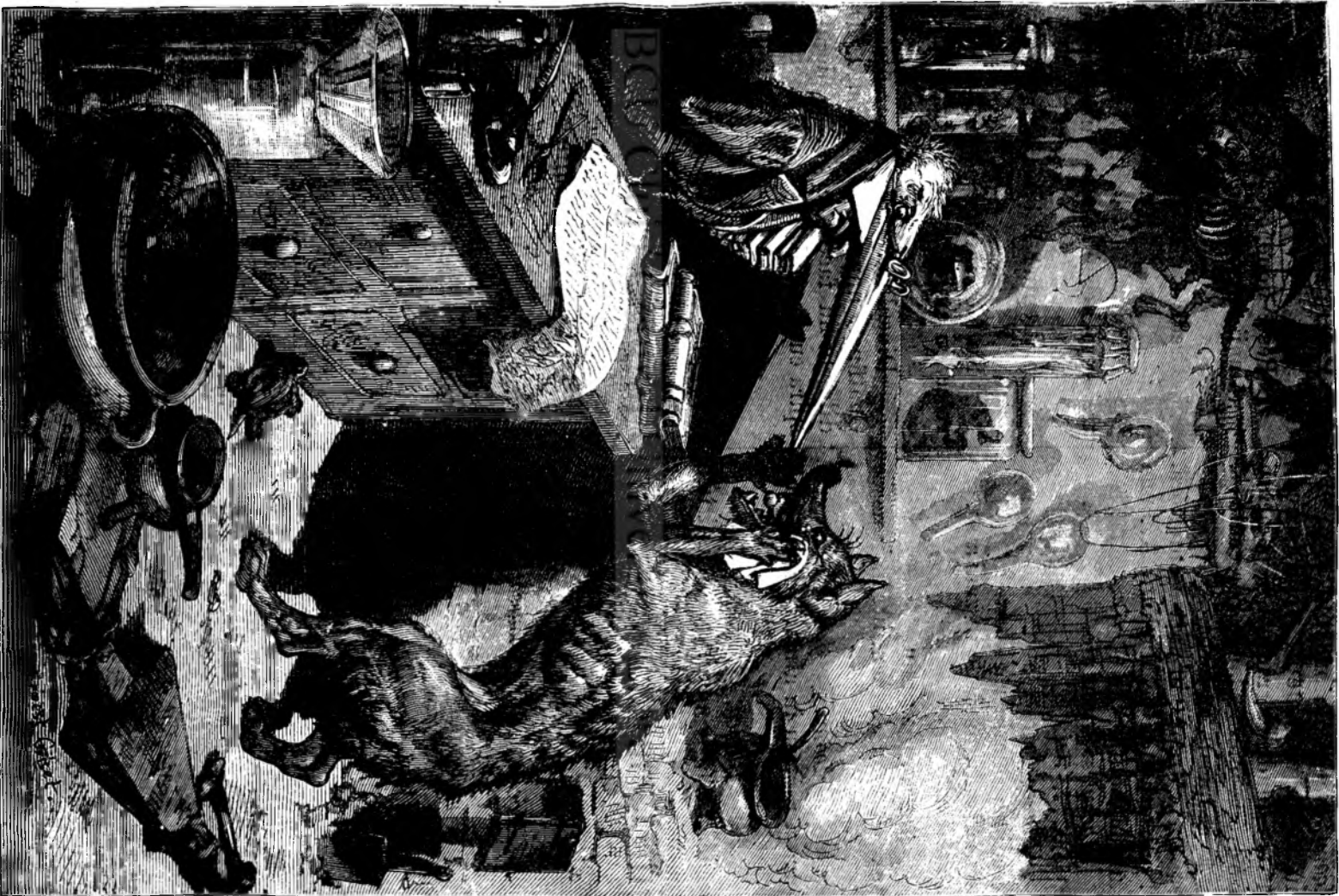
Auleo! Salathier'a aurita!

Machut.

Apoi si tu ispravesci bine lucrurile tale.

Ioanu.

Har' Dómne! Acest'a e numai veterinariulu!... Domnule, m'ai spariatu.

Lupulu si cocostergulu

Machut.

Ce va dîce dlu Caboussat, stapanulu teu, déca va vedé acésta fabrica de hêrburi?

Ioanu, culegandu bucâtile.

Dinsulu nu le va vedé... voiu ascunde aceste bucâti in fundulu gradinei in pamentu... am acolo o grópa mica... langa perseculu... e acomodata si acoperita cu iérba.

Blanca, intrandu la drépta, in partea anterióra.

Ioanu! (Observandu pe *Machut.*) A, buna diu'a, domnule *Machut!*

Machut salutandu-o.

Domnisióra...

Blanca catra *Ioanu*.

Nu ai vediutn salathier'a aurita?

Ioanu ascundiendu bucâtile in zadi'a sa.

Nu, domnisióra.

Blanca, plecandu.

O cautu, câ vreu s'aducu intr'ins'a nesce frage.

Ioanu.

De siguru a remasu in almariulu din sal'a de mancare.

Blanca.

Voiu vedé. E de admiratu ce multîme de vase disparu...

Ioanu.

Cu tóte câ nu se spargu de felu... (*Blanca* ese in stang'a.)

SCEN'A II.

Ioanu, *Machut*, apoi *Caboussat*.

Machut.

E bine, cum se vede tu nu-ti pierdi presinti'a.

Ioanu.

Asié! Déca dins'a ar sci, câ salathier'a ei s'a spartu... serman'a domnisióra ar deveni fórte trista.

Machut.

Eu viní pentru vaca...

Ioanu.

E de prisosu.

Machut.

Pentru ce?

Ioanu.

Pentru câ e mórta... Mi se pare, câ a inghitîtu o bucata de sticla... reu ingropata.

Machut.

Va sê díca n'ai astupatu-o destulu de bine.

Ioanu.

Ai dreptu... dar e atâtu de caldu de unu timpu incóce.

Machut.

Da, da! Diu'a de asta-di e diu'a cea mare!

Stapanulu teu trebuie sê se simtiésca fórte fericitu.

Ioanu.

Pentru ce?

Machut.

Peste dóue óre se va alege presedintele reuniunii agricole de Arpajon.

Ioanu.

Credi dta, câ dlu Caboussat va fi realesu?

Machut.

Nu dubitezu de felu. Eu am beutu deja trei-spre-diece sticle de vinu pentru reesîrea sa.

Ioanu.

E dreptu? E bine, ast'a nu se vede.

Machut.

Eu facu intrige pentru stapanulu teu. Fi-resce, eu cunoscú impregiurârile.

Ioanu.

Dinsulu are unu concurentu sîretu, pe dlu Chatfinet, unu fostu epitropu... De o luna de díle elu nu face altu ce-va, decâtu totu conspira cu tieranii...

Machut.

Elu face mai multu decâtu atât'a. Dominec'a trecuta elu fu la Paris si aduse cu sine vr'o cincí-dieci de balone rosîe, cari se aredica de sine... si le impartí gratis intre baiatii clasei agricole.

Ioanu.

A, ast'a e pré multu!

Machut.

Da, inse eu contrabalantiai lovitur'a... respandí scirea, câ balónele atragu grindin'a... si toti o crediura.

Ioanu.

Ce diplomatu esti dta, dle *Machut!*

Machut.

Noi nu voimu pe Chatfinet... Josu Chatfinet! elu e unu intrigantu... care si-aduce din Etampes veterinariu.

Ioanu.

Asié!

Machut.

Noi dorimú pe dlu Caboussat... dinsulu e unu omu moderatu... si instruitu... ma asiu poté díce, câ e chiar invetiatu.

Ioanu.

Incâtu pentru ast'a... Óre intregi stâ in cabinetulu seu cu o carte in mana... cu óchii ficsati... cu fati'a nemiscata... ca si candu n'ar intielege.

Machut.

Elu meditéza.

Ioanu.

Elu si-bate capulu... (Obsarvandu pe Ca-

boussat.) Éta-lu!... (Aretandu hêrburile.) Me ducu sê le ascundu. (Ese in stang'a.)

SCEN'A III.

Machut, Caboussat. (Caboussat in drépt'a cu ochii ficsati in carte.)

Machut a parte.

Elu nu me vede... si-bate capulu ..

Caboussat, cetindu pentru sine.

„Nota. — Regulele constata, câ participiulu urmatu de unu infinitivu e variabilu candu infinitivulu se pôte schimbá cu participiulu presinte.“ (Vorbindu.) Trebuie schimbatu infinitivulu cu participiulu... Ah, cum me dóre capulu!

Machut a parte.

Me remasiescu, câ invétia latinesce séu grecesce. (Tusiesce.) Hm! hm!

Caboussat ascundiendu cartea iute in pusunariu.
Ah, tu esti, Machut?

Machut.

Eu sum acel'a, care ti-facu incomoditate.

Caboussat:

Ba... cetfi... Tu venisi pentru vaca?

Machut.

Da... audfi intemplarea.

Caboussat.

O bucatîca de sticla... curiosu! O vaca de patru ani.

Machut.

Ah, domnule, vacile... inghitu stiel'a in ori ce etate... Eu am cunoscutu un'a, care a mancatu o spongchia cu ce se spéla cabrioletele... erá de siepte ani, si totu-si perí.

Caboussat.

Ce sermana e omenimea!

Machut.

Vreu sê-ti vorbescu despre alegerea dtale... inaintâmu bine.

Caboussat.

Intru adeveru? Circular'a mea avutu-a efectu?

Machut.

Te asiguru!... Circular'a dtale te-a in-naltiatu frumosu. Eu contezu la o majoritate imposanta.

Caboussat.

Cu atâtu mai bine! Aceea erá facuta nu-mai pentru a iritá pe Chatfinet, concurentulu meu.

Machut.

Si-apoi, scíi dta, câ fiindu numitu pentru a dóu'a óra presiedinte alu reuniunii agricole de Arpajon, vei poté ajunge departe... pré departe.

Caboussat.

Unde?

Machut.

Cine scíe?... Esti deja in consiliulu municipalu... Intr'o dí poti devení chiar si judele nostru.

Caboussat.

Eu? Oh! ce idea!... eu nu sum ambitiosu... si-apoi acestu locu e ocupatu de catra dlu Rognat de trei-dieci si cinci de ani.

Machut.

Si-apoi?... cu atâtu mai vêrtosu... ffacare la rondulu seu... e de ajunsu deja, de candu dinsulu e acolo!... Intre noi ffa dísu, acestu omu nu e nici harnicu, nici instruitu.

Caboussat.

Inse totu-si...

Machut.

Mai nainte de tóte... elu nu scíe grecesce...

Caboussat.

Inse nici nu este necesariu d'a scí grecesce pentru d'a poté fi jude in Arpajon.

Machut.

Acést'a nu pôte sê strice. Vedi, eu vorbescu cu unii si cu altii... audu multe lucruri si ti-prevestescu, câ peste pucinu te vei incinge cu tog'a municipala.

Caboussat.

Eu nu-o dorescu... nu sum ambitiosu... cu tóte aceste recunoscu, câ in calitatea mea de jude asiú poté sê facu óresi-cari servitie patriei mele.

Machut.

Si-apoi... vei poté inaintá.

Caboussat.

Intru adeveru, de voiu fi odata jude...

Machut.

Vei fi consiliariu de despartiamentu.

Caboussat.

Vorbindu cu sinceritate, nici nu me consideru nedemnu de ast'a... si apoi?

Machut.

Consiliariu generalu.

Caboussat.

Oh! nu, e pré multu!... Si-apoi?

Machut.

Cine scíe?... deputatu, dóra.

Caboussat.

Sê me urcu pe tribuna!... si-apoi?

Machut.

Ah, cum sê nu... apoi... nu scíu.

(Va urmá.)

S A E O N U

Conversare cu cetitóriele.

— Pesta 12 optomvre. —

(Sesonulu conversariloru, — amicele bune, — critic'a femeiloru, — tabl'a infidelitatiloru, — barbatii cu bani si fara bani, — cert'a cu barbatii si impacarra cu femeile, — cari femei se supera, — cum voiescu femeile se apara spirituale, — cari sunt mai fericite si cari sunt mai frumoase, — ce trebuie se invetie femeile, — post-scriptum.)

Dilele se scurta... serile se lungescu... prin urmare suntemu in sesonulu — conversâriloru.

Bunele amice se aduna sér'a si converséza despre amicele loru — din departare; le descriu din firu in peru, le critica, si critic'a totu-de-una se face in defavorulu coloru absente; inse pentru aceea nici una nu ar crede pentru lumea ast'a, câ dins'a a facutu ce-va necuviintosu, câ-ci fia-care a spusu numai „adeverulu verde“...

Curioasa mai e manier'a femeiloru de a criticá pe altele!

Candu societatea se compune numai din dame, ele arare-ori lauda pe un'a absenta; candu inse se afla presinte si vr'unu barbatu, ele totu-de-una apera si prémarescu pe ceea ce nu se afla acolo.

Totu-de-una?... Asiu esagerá, de cumva asiu sustiené rigurosulu intiolesulu acestui cuventu.

Éta dara distinctiunea!

De cumva vr'unu barbatu vorbesce unei femei nefavorabilu despre o alta femeia, care nu e de fatia, cea presenta totu-de-una se pune intru aperarea celeialalte; de cumva inse barbatulu lauda pré multu pe una din departare, cea presenta asculta câtu asculta, dar in urma apoi observa, câ aceea „totu-si nu e atât de frumoasă!“ Si inca e bine, déca dins'a díce numai atât'a, si nu tramite pe respectivulu la „ea.“ Cu tóte aceste inse, in asemenea casu, ori care barbatu póte sê scía inainte, câ laud'a lui s'a insemnatu pe tabl'a négra, care mai bine s'ar poté numí „tabl'a infidelitâtiloru“, si câ cuvintele lui i se voru reimprospetá mai de multe ori, pentru câ femei'a „tiene minte.“

E bine, femeile „converséza“, — dar ce facu barbatii?

Acestia se impartu in dóue categoríe:

Barbati fara bani; barbati cu bani.

Cei d'antâiu nu au nici o védia — inaintea damelor.

Cei din urma nu multu pretiuescu damele — sarace.

Cei de categorí'a prima vreu sê-si castige mai multe títule la recunoscinti'a si amorulu sinceru alu damelor, — adeca voiescu sê fia mai — bogati.

Cei de categorí'a a dóu'a vreu a se convinge, déca ei numai pentru avere sunt iubiti, deci incópu a face studie din teori'a de deficitu a lui Kerkápoly.

Adeca pe scurtu:

Ceia si-castiga bani; acestia si-perdu banii.

Si mai pe scurtu...

Toti se jóca de a cartile...

Din intemplare intra unu tineru, si provóca pe domni a se prenumerá la vr'unu diuariu romanescu.

— N'avemu bani! — resuna din tóte partile, uitandu-se la més'a acoperita de bancnote mici si mari.

De siguru voru fi multi „domni“, cari se voru superá pe mine cetindu aceste síre. Dar superarea barbatiloru nu e asié mare pericólu pentru mine; numai cu damele sê potu fi de acórd. Mai bucurosu me certu cu diece barbati, decátu sê se supere pe mine o singura dama. Pacea cu barbatii se incheia usioru, dar femeile nu recunoscú nici o conditiune de pace, afara de — capitulatiunea fara reserva...

Noroculu barbatiloru, câ nu tóte femeile se supera numai decátu; câ-ci déca tóte aru avé aceea-si natura, bietii barbati n'aru avé altu lucru, decátu púrre a se totu rogá de iertare.

Dar nu tóte femeile se supera in aceea-si mesura, pentru câ nu tóte sunt de asemenea culte.

Sunt femei, cari nici odata nu se supera, nici chiar atunce candu aru avé cauza. Ele nu scíu, câ au dreptulu a se superá.

Sunt altele, cari de si se supera, inse nici prin gestu, nici prin vorba nu dau espressionu acestui simtumentu.

Sunt in fine de acele, cari in totu momentulu se supera. De le laudi, ele cugeta câ ti-bati jocu de ele; de nu li faci curte, ti-dícu câ *esti negalantu*; de *surridi* multu, gandescu câ ridi de ele; de esti seriosu, li pare câ le despretiuesci; de vorbesci multu, ele aprehendéza câ nu le lasi a vorbí; de esti tacutu, le faci a crede, câ te uresci in societatea loru... Si asié mai de parte, ori si cum te porti, ele totu se supera...

Poftimu apoi a petrece in o asemenea societate, unde nu scíi cum sê te porti, ca dómn'a séu domnisió-r'a sê nu se supere!

Cele de categorí'a prima sunt pré inferióre in cultura, cele de a dóu'a sunt intru adeveru culte, cele din urma apartienu clasei asié numite „semi-culte.“

Ca intre barbati unu „semi-doctu“, asié si intre femei o „semi-culta“ e finti'a cea mai neplacuta, care si din raiu ar fi capabila a face unu infernu.

Câtu este de frumoasa o femeia culta, chiar si atunce candu natur'a n'a fostu pré prodigeósa la impartírea farmeciloru sale fisice. Cultur'a ei spirituala suplínesc defectele frumsetiloru fisice, si i incinge fruntea cu aureól'a adeveratei frumuseti.

Cu dins'a poti vorbí, poti glumí, ti-poti permite chiar si nescari satire mai usióre; ea nu se supera, converséza cu placere, la glumele tale respunde cu altele, si satirele ti-le combate prin altele... Ast'a se numesce apoi conversatiune cu spiritu!

Conversatiune cu spiritu!... Cele mai multe femei cugeta, câ a vorbí multu va sê dica a posedá unu spiritu abundante. Ast'a este dóra si caus'a, câ in societâtile femeiesci tóte vorbescu de odata. Nici un'a nu voiesce sê apara mai pucinu spirituala.

Ce amagire!

Vórba multa — saracia! — díce proverbulu romanescu. Si déca si nu vomu aplicá literalmente intie-

lesulu acestui proverbu, atât'a totu-si vomu constată, că vorb'a multa inca nu este spiritul multu.

Déca barbatii se potu disgustá de o frumsetie, care nu scio sê dîca decátu „da“ si „ba“; apoi de un'a, care nu mai tace, caro totu vorbesce, ori trebue ori ba, se potu chiar — spariá.

O scurta conversatiune este de ajunsu, ca sê ni potemu formá o idea clara despre starea intelectuala a cutarei femei.

De multe ori o singura constructiune ni póte descoperi tóte secretele comórei spiritului ei; éra de multe ori conversatiuni de óre întregi nu au altu resultatu, decátu că ne-amu convinsu despre o saracia spirituala.

Si convinctiunea ast'a din urma e dorerósa! Asemene femei sunt cu totu dreptulu demne de compati-mire, inca si déca sunt frumóse.

Frumseti'a e trocátoria, dar spiritulu remane pentru totu-de-una. Dar ce sê remana acolo, unde nici nu a fostu nimica?

Cu ce sê cuceréscá o femeia, care nu are cu ce cuceri?

Acele femei sunt mai fericito, cari iubescu si sunt iubite. Inse cari potu sê fia iubite? De siguru numai cele „frumóse.“ Inse cari sunt cele frumóse? Ast'a e cestiunea!

Frumseti'a este fórté relativa. Unuia i place o blondina, altuia o bruneta; unuia tali'a innalta, altuia cea de mijlocu; pentru unulu ochii negri sunt incantatori, éra pentru altulu cei vñeti; si asié mai de parte, ceea ce incanta pe unulu, de multe ori lasa rece pe altulu, pentru că gusturile sunt diferite.

Dar eu nu intiolegu frumseti'a fisica.

Eu vorbescu de o frumsetie mai nalta, despre adeverat'a frumsetia, care nu piero nici odata, că-ci ast'a e unic'a frumsetia eterna, — adeca cultur'a spirituala.

Éta dar si respunsulu meu la intrebarea de susu:

Acele femei sunt mai frumóse, cari sciu candu, câtu si cum trebue sê vorbésca.

E bine, vedeti câtu de pucinu au sê invetie femeile, ca sê romana pentru totu-de-una frumóse! Numai trei cuvinte scurte: *candu, câtu si cum!*

Si totu-si e marisioru numerulu acelora, cari nici atât'a nu voiescu sê invetie!

De aice ni potemu esplicá apoi, că de multe ori barbatii converséca mai bucuosu cu femei inaintate in etate, decátu cu nosco neveste séu fete mai tinere.

Acolo femei inaintate au spiritul, — aceste din urma inse nu au decátu numai frumseti'a si tine-réti'a.

Frumseti'a si tineret'i'a potu sê captiveze pe unu momentu anim'a unui barbatu, dar dupa trecerea óre-loru de ilusiune, spiritulu lui doresce sê sbóre departe la liberu spre a se recreá . . .

Iosifu Vulcanu.

Post-scriptum. Am si uitatu sê multiamescu fratelui Mariu Bihorescu, pentru că a conversatu cu mine — in absinti'a mea. Complimentele lui facute cetitóri-riiloru mole sunt atâtu de gentile, încátu mi-vine a crede, că le-a invetiatu de la amiculu meu camerariu papalu Iustinu Popfîu.

Redactorulu.

CE E NOU?

*** (Societatea pentru fondu de teatru nationalu.)* Toti acei onorabili barbati, cari fure rogati de catre comitetulu societáti pentru fondu de teatru nationalu, a formá comitete filiale, sunt rogati a insciintiá comitetulu despre resultatulu activitáti loru, ca la viítóri'a adunare generala sê se póta reportá si despre asta.

*** (In favorulu lui Avramu Jancu.)* La apelulu dlui Dionisiu Pascuti, dsiór'a Anastasia Leonoviciu din Boitia de langa Sibiu a tramisu 5 fl. 50 cr. pentru ajutorarea martirului nationalu Avramu Jancu. Amu tramisu sum'a acésta la dlu avocatulu Georgiu Secula in Baia-de-Crisiu.

*** (Dlu Ernestu Desjardins.)* profesorulu la universitatea de Paris, pe care Societatea academica romana de curendu lu-alese membru coráspondinte alu ei, petrece de câte va díle in Pest'a, facéndu studie archeologice in museulu de aice. Totu-odata alu a si tîenutu dóue conferintie literarie, corcetate de unu publicu numerosu.

× (Focu in Blasiu.) La 19 sept. foculu a prefacutu in cenusia o parte insemnata din strad'a principala a satului Blasiu si a nimicitu totalminte pe 20 de economi si capi de familia, cari in capu de érna au ramasu fara scutu, bucate si nutretiu pentru sine si vitele loru. Pentru a se intinde mana de ajutoriu acestoru daunati, s'a formatu in Blasiu „Comitetulu de ajutorie pentru daunatii din Blasiu-satu.“ Acestu comitetu vine acuma sê apeleze la generositatea publiculu romanu, si noi suntemu convinsi, că vócea sa nu va resuná in desiertu.

*** (Imperatulu Brasiliei in Pesta.)* Don Pedro II de Alcantara, Ioan Carlos-Leopoldo-Salvator-Bibiano-Francesco-Xaveriote-Paulo - Leocadio-Miguel-Gabril-Rafael-Gonzaga, a petrecutu sambet'a trecuta la Pesta. Ca nu cumva on publicu din aceste multe nume sê deduca, că aice este vorba despre o multime de ómeni, o spunemu că tóte aceste nume apartienu unui omu, carele e imperatulu Brasiliei. Intr'aceea maj. e unulu dintre cei mai instruiti si liberali monarci, caletoresce pe spele sale si traesce simplu. Dimpreuna cu dinsulu caletoresce si soci'a sa.

*** (In Maramuresiu.)* in loculu fostulu deputatu Iosifu Szaploneczay, care — fiindu numitu presiedinte la tribunalu — si-depuse mandatulu, Romanii dimpreuna cu part'i'a drépta candidara de deputatu pe parintele vicariu Pavelu.

□ (O fóia venduta.) Se vorbesce, că diuariulu nemtiescu „Wanderer“ din Viena s'ar fi vendutu ministrulu Hohenvarth cu 90,000 florini séu 18,000 galbeni, si va aparé in formatu mai mare sub conducerea dlui Bresnitz, actualulu redactorulu alu diuariulu „Der Osten“ care fiindu omulu baronulu Petrino, totu-de-una a sustienutu drepturile autonomice ale Bucovinei si peste totu s'a luptatu pentru interesele Romaniloru din tóte partile. Déca s'ar adevori seirea acésta, noi numai ne-amu bucurá, că-ci e o necesitate necontestabila ca sê avomu la dispositiune unu organu mai cu autoritate in limb'a germana, care sê sustiená cu demnitate interesele nóstre nationalo.

*** (Istorióra picanta.)* S'a intemplatulu la Oradea-mare. O nevésta tinera si-a stramatulu cvartirulu, si din nebagare de séma, a uitatu in vechiulu ei cvartiru o gramada de epistole de amoru. Barbatulu care s'a mutatulu in loculu diusei, gasi epistolole, si so infiorá

vedindu că acele se incepu cu cuvintele: „Iubit'a mea Maria! Nevést'a lui asemenea se chiamá Maria. Barbatulu jalusu ceti subscrierea, si alergá numai decátu la respectivulu, unu tineru bon-vivantu. Urmá o cérta, care se incheiá prin provocare la duelu. Intr'aceste nevést'a, care se mutá din cvartiru, observá cá i lipsoscu epistolele, deci se duse numai decátu la cvartirulu ei de pan'atunco, si cerú epistolele; dóm'n'a surprinsa, nu sciea nimica despre existinta loru. Urmá apoi intre ele o scena din „Lupt'a dameloru“, — pana candu in fine barbatulu se rentórse si se desluci tóta incurcatur'a neplacuta.

Δ (*Advocatu nou.*) Dlu Avramu Berlogea, asesoru in Oravit'a, cottulu Carasiului, facú dilele trecute censur'a advocatála din legile civile si cambiale.

♯ (*Hymen.*) Dlu Alesandru Claudiu Vladu, secretariu judicialu in Orastia, la 8 octomvre si-a celebratu cunun'a cu dsiór'a Aurelia Baritiu, amabil'a fiica a decanului presei romane dincóce de Carpati, dlu Georgiu Baritiu. Cununi'a s'a ténutu in biseric'a de la S. Trime din cetate in Brasiovu. Binocuventare ceriului sê incunune acésta uniune!

♯ (*Hymen.*) Dlu Ioanu Berariu, teologu absolutu de la Cernauti, la 3/15 octomvre a serbatu cunun'a sa cu dsiór'a Veronica Balmusiu, fic'a dnoí Alesandra Balmusiu, directorita in Arbore. Ceriulu sê reverse fericire a supra junoi parechi!

♯ (*Necrologu.*) Ioane Olteanu, episcopulu Lugosiului, in numele seu, a sororoi, fratiloru, cumnatiiloru si a colorulalti consangeni, cu anima franta face cunoscutu, cá neuitat'a sa mama Sofi'a Olteanu nasc. Popovics in 6-a l. c. la 5 óre demanét'a dupa unu morbu lungu a repausatu in Domnulu, in 66-lea anu a etátii sale. Inmormentarea se va intemplá sambeta in 7-a l. c. la 4 óre dupa amédi. Lugosiu, in 6 octomvre 1871. Fia-i tierin'a usióra!

Literatura si arte.

* * (*Gramatic'a.*) Acest'a e titlulu unei ingeniose comedie franceze, de Eugeniu Labiche si Alfonsu Jolly, care se incepe in nr. presinte. In anulu trecut u societate de diletanti romani, voindu a arangiá o represintatiune teatrala, a rogatu pe redactorulu acestei foi, a-i traduce si o piesa franceza. Astu-felu s'a tradusu, si in parte romanisatu, comed'i'a presenta, ca re atátu in originalu, cátu si tradusa in alte limbe, so jóca cu multu efectu chiar si de diletanti. Tragemu dar a supra ei atentiunea tinerimii nóstro, care in decursulu ernei viitórie voiesco sê arangeze represintatiuni teatrale.

* * (*Gramatica romana in limb'a unгурésca.*) Dlu Andreiu Cosma publica prenumeratiune la o gramatica romana teoretica si practica, compusa de dsa dupa metodulu lui Ahn si Ollendorf in limb'a unгурésca. Pretiulu unui esemplariu 1 fl. Cartea va esí pana 'n finea anului. Bani sunt a se tramite la autorulu in Zilah.

* * (*Teatrulu de la Bucuresci.*) sub directiunea dlui Pascaly, va incepe stagiunea de cinci luni, duminca, la 3/15 octomvre, cu pies'a: „Diogene filosofulu séu canele Atenei“, drama in siese acte. Totu odata inregistrâmu cu dorere, cá principalii artisti ai teatrulu nationalu de la Bucuresci si acuma sunt imparitii in dóue tabere, si o mare parte, sub conducerea dlui Millo, nu s'a angagiatu pentru stagiunea viitória.

* * (*Dlu V. A. Urechia*) a pusu sub tipariu pentru o editiune de lucsu pios'a sa intitulata: „Vorniculu Buciocu.“

†† (*Teatrulu romanu din Bucuresci.*) Domnulu redactore! Nefericit'a si nemeritat'a positiune in care se afla teatrulu nationalu alu Romaniei, ve esto deja destulu de cunoscuta. Artistu alu tieroi, in 24 de ani de lucru, de studie si de devotamentu, fara nici o recompensa, fara nici o perspectiva de cátu profesiunea artei mele, fortiatu sê lucrezu ca omu, dotoru sê perseveru ca artistu, amu obtienutu droptulu de a jocá in teatrulu celu mare, in limitele regulamentulu promulgatu de ministeriu si aprobatu de Domnitoriu. In aceste conditiuni, lipsitu de midilóce suficiinte, pe langa trebuintiele ce reclama unu teatru, voiú cereá sê tieniu usiele teatrulu romanu cátu se va poté mai multu timpu deschise. Voiú continuá represintatiunile stagiunii de iérna regulate, esacte, ingrigite, cu tóta devotiunea ce am pentru arte, cu totu respectulu ce am probatu cá am pentru publiculu romanu. Asiu fi fericitu déca suferintiele, sacrificiulu, devotamentulu si amórea artei, cu care se va presintá teatrulu romanu in presinti'a publiculu, in interesulu desvoltârii nóstre morale; asiu fi fericitu, dícu, déca tóte acestea voru poté sê atinga o fibra din anim'a Romaniloru, si sê-i faca sê se uite cu mai multa iubire, cu mai multu doru la teatrulu nationalu; simbolu de cultura, de poleire si de marire pentru o natiune mare, poleita si culta. Pres'a, care este lumin'a conducátoria a popóreloru, scutulu celu mai prudinte alu institutiuniloru nationalu, pres'a sê-si indrepte privirea mai afabile, mai benevole, mai fratiésca la acésta amara incercare. Unu cuventu de incuragiare, unu strigatu de deceptare, si teatrulu nationalu va fi salvatu, va fi restabilitu! M. Pascaly, artistu-comedianu.

= (*Teatrulu nationalu din Iasi*) sub directiunea activulu d. Th. Aslan, va incepe represintatiunile sale, la 1/13 oct. Trup'a Teodorini, angagiata pentru sesonulu actualu, a sositu la Iasi. Audíru, cá acésta trupa dispune de cáte-va talente fórte bune.

= (*A esítu de sub tipariu*) si se afla de vendiare la librari'a Socec et Comp., si la autorulu in Ploesci „Eleminte de pedagogia si metodologia“ teoretica si practica pentru usulu institutiuniloru primari, pentru elevii scóleloru normale si pentru toti cáti sunt chiamati a conduce educatiunea junimei, de I. P. Eliadu, revisoru scolaru. Opu aprobatu si premiatu de onor. ministeriu alu instructiunii publice. Editiunea a dóua, pretiulu 5 lei noi.

Din strainetate.

□ (*Imperatulu Napolcon.*) imperatés'a si principele imperialu au parasitu Chislehurst si au plecatu la Sothampton. Aci s'a despartitu. Imperatés'a si-luá congediu de la sociulu si fiulu seu, si se puse pe marginea unui bastimentu cu care va morse in Spania, unde va remane dóue luni. Imperatulu si fiulu seu au plecatu indata la Torquay, unde voru petrece cáte-va luni, mai nainte d'a se întórce la Chislehurst, in frumós'a resiedintia de la Camden-House, pe care proprietariulu ei, d. Strode, esilatu inca din lun'a lui septomvre, 1870, a pus'o la dispositiunea ilustriloru.

Δ (*Vesuviusulu*) éra a inceputu sê arunce lava din craterulu seu, care ca unu riu de focu se restogolesce cu vehementia la pólele muntelui in valea Atrio del

Cavallo si Betrana; erupțiunea acésta n'a causatu daune mari, câ-ci poporatiunea din pręgiuru erá aviasata deja prin erupțiunile mai mice de mai nainte, inse e temere, câ va sê urmeze o erupțiune mai mare.

‡ (*Teatrulu englesu*) perdù septemanile trecute unulu din invetiati-i interpreti, dnulu Walter Montgomery. Celebrulu actoru mori dupa patru dñle de la cununi'a sa. Candu cosciugulu i fu lasatu in mormentu, veduv'a-i socia inaintà si-aruncà in grópa corón'a-i de mirésa.

‡ (*Fómctea in Persia*) a ajunsu pan'acolo, in câtu orasiere si satele sunt parasite de locuitori, cari se duc p'acolo pe unde esista vegetatiune naturala si arbori, ale caroru foi sunt chiar si dinsele intrebuintiate spre a potolí suferintiele stómachului care cere 'n zadaru nutrementu. S'au tramisu ajutóre de pe la Bagdad, dar pan'ací sunt neindestulatóre.

‡ (*O fantasia americana.*) D. Harris Posler, unu americanu bogatu, a scrisu, se dñce, capului poterii esecutive din Francia, pentru ai propune sê construiésca pe cheltuiél'a sa palatulu Tuilerieloru. Singurele condituni puse de d. Posler, in schimbulu unei asemenea generositáti, sunt urmatóriele: 1) Ca sê se dé numele seu uneia din arpele monumentului; 2) ca sê-i fia garantatu pentru tóta viét'i sa, unu apartamentu despre gradini si o invitatiune la tóte ceremoniele cari se voru dá in palatu „de tóte guvernele ce aru poté sê se succéde.“ D. Posler, in acceptarea unui respunsu favorabilu la ofert'a sa, a si facutu sê i se presinte de mai multi architecti planurile si devisulu cheltuieliloru care s'au esaminatu la 700.747,000 franci.

△ (*Unu poetu bavarezu.*) a facutu nu de multu o poesia intitulata: „cânteculu noulu imperiu“, in care compara pe generalulu Moltke, cu generalii cei mai mari pomeniti in istoria. Moltke, nevoindu a lasá fara respunsu acésta lingusítoria lauda, a scrisu poetului urmatóri'a epistola: „E permis poetului d'a fi prodigu. Elu sémena cu mana plina diamanturile si margaritarele, stelele din ceriu si florile de pe pamentu si totu cu aceea-si inspiratiune i impartiesce laudele. Eu dar numai cu acésta idea ve primescu cânteculu, unde me comparati cu ilustrii barbati ai trecutului. Aceia au fostu mai mari chiar si in nenorociri, ér noi amu avutu numai succese. Atribuiésca-se intemplárii, atribuiésca-se nenorocirii, séu atribuiésca-se providentiei, acele succese nu sunt numai fapte omenesci. Nisce biruinte atátu de mari, sunt de siguru rezultatulu unei stári de lucruri, pe care noi nici potemu a le creá si nici a le supune vointiei nóstre.“

△ (*Rescöla din Albania.*) Turburárele din Albania n'au incetatu inca, cu tóte isbendile castigate de trupele otomane contra insurgintiloru. Esista temeri, câ agitatiunea se va intinde peste Montenegreni, Herzegovina si celelalte provincii invecinate. Se dñce, câ refusulu Portei d'a revocá pe guvernatoarele Ismail pasia, de care se plansese poporatiunea, a fostu caus'a celei din urma isbucniri. Pórt'a cauta in fine a luá partra cea mai intielépta d'a redicá insurgintiloru totu pretestulu; ea a revocatu pe vechiulu guvernatore si l'a inlocuitu cu Mustafa-Assim pasia.

□ (*O oribila drama*) a avutu locu in cantonulu Grisons in Elvetia. Asta primavéra o femeia a unui tieranu a moritu dupa câte-va óre in urm'a luarii unui hapu pe care i-l'a prescrisu unu doctore. Barbatulu, care si-iubiá cu pasiune soci'a, deveni victima unei idei fise: si-imaginá, câ hapulu a contienutu otrava si

pentru acea i-a causatu mórtea. Elu deveni nebunu si, la 22 augustu, atacá pe cei doi copii ai sei, de 3 si de 12 ani, le sdrobí capulu prin lovituri de ciocanu, si-apoi si-taiá gatulu. Intr'o scrisóre gasita p'o mésa in odai'a lui de culcare, dechiara câ este incapabile d'a vietui fara soci'a sa si c'a gasitu midiloculu celu mai scurtu pentru a o inveseli cu cei doi copii ai sei in cealalta lume.

‡ (*Hotelu de dame*) esista deja in Bruselu si asemenea acestuia se va mai aredicá câtu de curendu in Londra. In acestu hotelu locuescu numai dame si serviciulu se esesuta éra numai prin dame. Totu aci se dau instructiuni pentru tóte lucrurile ce apartienu menagiului femeiescu.

Feliurite.

* * (*Saparile mai nóue in Pompei.*) Inainte de ast'a cu o mia si optu sute de ani Vesuvulu de langa Neapolea n'a avutu prospectulu de adi. Erá unu delu fertilu, acoperitu cu paduri, si numai craterulu de a supra facea pe invetiati a crede, câ in loculu acest'a se afla unu vulcanu stinsu. In fine unu evenimentu cutrieratoriu surprinse lumea, lav'a Vesuvului cutropi cele dóue orasie de langa elu: Pompei si Herculanium. Dupa trecere de atâte sute de ani stravechiulu Pompei éra-si ese la lumina, câ-ci sapárele se continua nence-tatu. Ilustratiunea nóstra din fruntea nr. presinte infatisiéza o piatia a orasiului Pompei, in starea-i de acuma. Si din aceste ruine se póte concludé, ce orasiu frumosu si artisticu a fostu acest'a! Si a potutu sê fia, câ-ci numerá aprópe la 30,000 de locuitori.

* * (*Lupulu si cocostergulu.*) Cine nu cunósce fabulele lui Aesopu, aceste istorióre pline de intieleptiune innalta si de satira muscatória? Unu pictoru englezu a ilustratu cu multa genialitate aceste fabule. In interiorulu numerului presinte rãprodúcemu si noi un'a: „Lupulu si cocostergulu.“ Éta pe scurtu si fabul'a: Lupulu halosu mancandu odata cu nestimperu pred'a sa, unu osu i se impedecá in gátu, încátu erá p'ací aprópe sê se innece. In ruptulu capului alergá lupulu la unu chirurgu, la cocostergulu, ca sê-i ajute; acest'a apoi cu clontulu seu scóse osulu periculosu din gátu lupului, si terminandu-si operatiunea, si-cerú plat'a. „Ce felu? — esclamá cu mania lupulu ingratu, — „nu e de ajunsu, câ nu ti-am muscatu capulu, care se aflá in gur'a mea, ci inca tu ceri plata de la mine? Cara-te de aice jute!“

= (*Cátu de mare e setea europeniloru.*) Statistic'a berii s'a inavutitu cu urmatóriele date mai próspete. In Bavaria (adeverat'a patria a berii) consumulu nobilei zame de orzu face 80 de cupe, de capu (ca le 4½ mil. sufl.); in Anglia (ca la 30 mil. s.) 47 cupe; Belgia (ca la 4 mil. locu) 51 cupe; Wirttembergu (1½ mil. s.) 40 cupe; Austria (ca la 35 mil. s.) 16 cupe; Francia (38 mil. s.) 13 cupe; Elvetia (2½ mil. s.) 12 cupe; Prussia (24 m. s.) 10 cupe pe anu. Impositulu (darea) pe bere face in Anglia 133 milióne de lei (franci) adeca 75 procente din tóte veniturile Statului: in Austria 40 mil. s'au 29 procente; in Bavaria 18 mil., s'au 15 proc.; in Francia 16 mil. s'au 1—9 proc., in Prussia 6½ mil. s'au 1—2 lei proc.; din tóte veniturile. Dupa proportiune, Bavaresii sunt cei mai voinici — la bere de bere.

Glume si nu pré.

Schimbarea lunei.

● Luna nouă.
Voru urmă dîle frumóse.

☉ Luna plină.
Totu dîle frumóse.

☾ Patrariulú antâiu.
Incepe a fi' timpu frumósu.

☽ Patrariulu din urma.
Urméza ferbintielí mari.

☞ Suplemen tu „Cavalerii Noptii“, tomulu V, cól'a VIII.

Proprietariu, redac toru respundiatoru si editoriu : **IOSIFU VULCANU.**

Cu típariu tu lui Alesandru Kocsi in Pest'a. Písti'a Pesciloru, Nr. 9.

☞ La nr. presinte alaturam u invitarea de prenumeratiune la „Amiculu Poporului“, ca tídariulu dlui Visariouu Romanu.